

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . 10 kor. — fill.
 Hat óra . . . 5 kor. — fill.
 Három óra . . . 2 kor. 50 fill.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 20 filléért kaphatók a kiadóhivatalban.

BARSA.

HIRDETÉSEK

Négyhasabos petit-sor egyseri közlésért 14 fill. készletért 12 fill., többször 10 fill. fizetendő.

Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 10 fillér.

Hivatalos hirdetések

100 szög 2 kor. 50 fill., azontul minden szó 2 fillérvél számítatik.

A nyiltterben:

minden négyhasabos garmond-sor díja 50 fillér.

Velünk fűszekötetében levő hirdető-irodák, előfizetők, vagy a gyakori hirdetőket tetemes díj-kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer

← vasárnap reggel. →

A hirdetőket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI és TÁRSA.

Hivatalos közlemény.

I.

51/1905 szám.

Hirdetmény!

Az 1884 évi XVII t. cz. VII fejezete értelmében Léva város tanácsa és a lévai járás főszolgabírája mint I-ső fokú iparhatóságok mellett az 1905 év folyamán működni hivatott 20-30 iparhatósági megbízottnak a hivatkozott törvény 172 §-a alapján történendő megválasztására határidőül t. évi Május hó 9-ikének reggeli 9 óráját a város-ház tanácstermében kitűzöm, melyre a választási joggal bíró iparosokat és kereskedőket választási jogaiknak gyakorlására való figyelemzetéssel meghívom.

Léva 1905 évi április hó 29-én.

Bódogh Lajos,
polgármester.

II.

51/1905 szám.

Hirdetmény.

Barsvármegye központi választmánya ezennel közhírré teszi, hogy az országgyűlési képviselőválasztónak az 1906. évi érvényes, ideiglenes névjegyzékét összeállítván, azokat a kihagyottak névjegyzékével együtt folyó évi május hó 5-ikétől május hó 25-ik napjáig bezárólag vagyis 20 napon át Aranyosmaróthon a vármegye székházában, az egyes városok vagy községek választóinak ideiglenes névjegyzékét pedig a kihagyottak névjegyzékével együtt a városokban és nagy községekben a községházán, a községekét pedig az illető körjegyzőség székhelyén a körjegyzői irodában reggel 8 óratól déli 12 óráig közzétevére ki fogja tétetni, mely idő alatt ezen névjegyzékeket valamint az azok ellen beadott felszólalásokat, a községi előjárások egy tagjának jelenlétében, mindenki megtekintheti és délután 2 óratól 6 óráig lemásolhatja.

A névjegyzék elleni felszólalásokat és annak kiigazítása iránti kérvényeket folyó évi május hó 5-től május 15-ig, az ezen felszólalásokra és kiigazítási kérvényekre vonatkozó észrevételeket pedig folyó évi május 16-ától május 25-ik napjáig bezárólag mindenki ki az 1874. évi XXXIII. t. cz. 44. §-a szerint felszólalási jogosítva van, írásban beadhatja.

A felszólalások és az azokra tett észrevételek a központi választmányhoz intézendők és — a szükséges okiratokkal felszerelve — azon város vagy község előjáróságánál, melynek névjegyzéke ellen a felszólalás történt, községekben pedig az illető körjegyzőnél nyújtandók be.

A névjegyzékre vonatkozó minden beadvány, bizonyítvány vagy egyéb okirat bélyegmentes és díj nélkül szolgáltatandó ki.

A városi és községi előjárók, ugyszintén a körjegyzők kötelesek az idézett törvény, illetve annak 47 §-ában foglalt rendelkezésekhez képest az ideiglenes névjegyzékeket, az itt kiszabott határidő alatt közzétevére kiadni, a névjegyzék elleni, felszólalásokat és felszólalásokra tett észrevételeket a jogosultaktól elfogadni, külön jegyzőkönyvbe iktatni, azokat a határidő

elteltével azonnal és legkésőbb május 27-én az iktatókönyvvel együtt a központi választmány elnökének beküldeni, esetleg azt, hogy s-m felszólalás, sem észrevétel be nem adatott, bejelenteni.

A központi választmány a beadott felszólalások érdemére folyó évi július hó 20-ig határozatait meghozandja s a mellett, hogy azoknak, kiknek választási jogára a határozat vonatkozik, azt kézbesíteni fogja, az összes határozatokat folyó évi július hó 20-tól 30-ig a kiigazított névjegyzékkel együtt a vármegye-ház termében közzétevére kiadja, mely határozatok ellen irányuló s a emélt. kir. Curiahoz czimzandó fellebbezések a közzétevére kiadott követő illetőleg a kézbesítéstől számított 10 nap alatt a központi választmányhoz nyújthatók be.

Kelt Aranyosmaróthon, Barsvármegye központi választmányának 1905. évi április hó 15-én tartott üléséből.

Simonyi Béla

alisp. a közp. v. eln.

Bodó János

a közp. v. jegyzője.

III.

2045/1905 szám.

Hirdetmény!

Léva r. t. város területén lakó esküdt-széki szolgálatra képesítet férfiak alaprajstromának összeállítására megalkotott összeíró bizottság közzé teszi, hogy Léva r. t. város területén és a hozzá tartozó Lászlómvé, Génye és Szent-János-pusztákon lakó minden férfi, aki magyarhonos, a folyó 1905 esztendőben legalább 26-ik életévét betölti, a magyar nyelvet érti, azon irni és olvasni tud, aki legalább 20 korona egyenes állami adót köteles fizetni: — amennyiben pedig időleges adómentességet élvez, 20 korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bir, vagy az adózásra való tekintet nélkül: köztisztviselő, lelkész, a magyar tudományos academia tagja, tudor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdatiszt, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állat-orvos, továbbá az, aki a felsőbb művészeti, más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül aki a középiskolai záróvizsgát letette, — az alaprajstromba való felvétel végett az összeíró bizottság előtt, Léva r. t. város polgármesteri hivatalban a kitűzött következő határnapok bármelyikén nevezetesen:

1905 évi Május 17-én d. e. 9—11 órakor.

1905 „ Május 19-én d. e. 9—11 órakor,

1905 „ Május 20-án d. e. 9—11 órakor,

személyesen, vagy meghatalmazott által is megjelenhetik.

Léva 1905 évi május hó 4-én.

Bódogh Lajos

polgármester.

mint az összeíró biz. eln.

TÁRCZA.

A „János vitéz“ előadása után.

Vaj, ott voltál-e sápadó virágom
 A színházban e napok estelén?
 Vaj, megindult-e édes, kicsi szíved
 Iluska s Jancsi szép történetén?
 Futott-e könnyű csásos két szemembe,
 Midőn a dallam lágyan ringatott?
 S gondoltál-e, mondd, akkor én rém is,
 Ki érted hordok tenge: bánatot?

Lásd, én is ábrándok üzője voltam,
 Kit csalfa remény sokszor égetett:
 Oly tiszta vágyról én is álmodoztam,
 Amelynek vége soha sem lehet.
 És zengő kobzon megcsendült az ének
 Egy szerelemről, mely örök s dicső . . .
 Te voltál lelkeim drága Iluskája,
 Te a legszentebb, csodás égi nő.

De irva van, hogy amit ember alkot,
 Mulékony árny csak, légvár, semmi más,
 Föltűntnek szállnak, szállanak az évek
 És végre jő — a kiábrándulás.
 Lemondva, busan aztán beismerjük,
 Hogy délibáb csak, amit kergetünk.
 S egy gondolat villan meg a fejünkben:
 Hogy egykor mi is semmivé leszünk.

Igy jártam én is, s így lett énbőlöm
 Szétfoszló ábránd, bánat daluoka,
 Miért rajongtam: csódkod mennyországa
 Számomra immár nem nyílik soha.
 Te nem akartál Iluskám maradni,
 Kit Jancsikája örökre szeret,
 És ami elmúlt, azt csak megsiratni,
 De visszahozni többé nem lehet.

Azért tovább is hirdetem dalomban,
 Hogy szép álom volt, amit álmodék.

S könyörgöm, hogy ki hűséget nem ismer,
 Ezernyi átkot szórjon rá az Ég.
 De hogyha egyszer ifjú párt találók
 Egymást ölelve nagy szerelmesen,
 Elfordulok, mint szegény Bagó mondta:
 Hogy letöröljem könnyező szemem . . .

Szeredai Károly

Szívek harcza. *)

A lány arca sápadt volt és olyan márványszerű, mint a veranda Flóra szobra, amely ott állt mögöttük virágokkal átfont piedestálján. A szobor kinyújtott kezébe színes villanylámpát rejtett valami raffinált rendező hatást vadászó izlése és ebből csodás rózsafény áradt szét, mint a hajnalhasadás, — de csak oly gyengén, hogy az egyik félrevont függönyszárny keskeny résén beözönlő holdsugár uralta tulajdonkép a veranda diskret homályát.

Annál meglepőbben világított a leány fehér arca, világos ruhájának illatos selyme és a pompás ékszerdísz, a mi műértő ügyességgel volt elrendezve hollószin hajában. Szemének perzselő tüzeit ezuttal nem lehetett látni, mert tekintete a földön heverő értékes legyezőn pihent.

Fedetlen karjával, tökéletes vonalait gyönyörrel mintázhatta volna bármely nagyigényű híres művész, hozzátámaszkodott a szobor talpzatához és úgy fordította el demoni szép arcát, hogy a rózsafény nem érhetne, csak a hold sápadt világa. Ebben a búbjós helyzetben, mozdulatlanul, hogy

*) Mutatvány, Zalay Masa, e lapunkból ismert kiváló művész-író s a sajtó alatt levő kötetéből.

Tisztviselők egyesülete.

Közhelylyé kezd már válni a magyar tisztviselők elszigeteltsége, sorsának mostohasága. A nem törődés, melylyel ennek az osztálynak tagjai saját sorsuk iránt viseltettek, azt eredményezte, hogy a tisztviselők egyetemével maga a társadalom, a közélet sem törődött s alig jöttek számításba a napi rendre került leg egyszerűbb kérdések elbírálásánál is.

Pedig a tisztviselők mindenütt az intelligens társadalom gerincét képezik, a melynek hivatali kötelességén kívül is fontos szerep jutott a magyar társadalomban. A magyar nemzeti öntudatnak, a magyar nemzeti állam kiépítésének letéteményese s működése különösen a nemzetiségi vidékeken megbecsülhetetlen eredményeket mutathat fel.

Épen azért mindenkor rendkívül fontosnak tartottuk a tisztviselőkben a közszellem ébrentartását, melynek legnagyobb erejét az összetartozandóság érzetében, az egyesülésben láttuk. Óriási erő rejlik az egyesülésben, a mely erő nem csak a saját sorsának intézésére, de a társadalmi életre is jótékony hatással bír. A tisztviselők szerveztlensége volt oka annak, hogy erőit nem volt képes kifejteni, tekintélyének s akarataának nagyobb súlyt adni. Elvégre nagyon régi igazság az, hogyha valamelyik társadalmi osztály kebelében beteges tünetek jelentkeznek, azok csiráit és gyökereit magában a társadalom egészében kell keresni, a miként a betegség is egyes tagokon akkor üti ki fejét, a mikor már megfertőzte az egész testet; s noha mi sem kizárólag a tisztviselők hibájának tulajdonítottuk szerveztlenségüket, széthúzásukat, mind a mellett a tisztviselők lévén hivatva a többi társadalmi osztályok között a közvetítő szerepet betölteni, ő tőlük vártuk elsősorban is az ellentétek ösz-

szeolvadását s a szélsőségek áthidalását. Mert ez bár első sorban a tisztviselők saját érdeke volt ugyan, de nem kevésbé fontos volt egy ilyen kis városi társadalomra is.

Helyesen és célszerűen fogták fel hivatásukat a tisztviselők, a midőn pár év előtt megalkották a lévai állami tisztviselők egyesületét, a mely keletkezésére nézve az elsők közé tartozik. Ezzel az egyesülettel, bár szűkebb körben, megkezdték a munkát saját helyzetük javítására, érdekeik előmozdítására, az összetartozandóság érzetének ápolására. Nem tagadható, eredmények is fűződnek már az egyesület nevéhez. Azonban már az egyesület keletkezésekor azon nézetünknek adtuk kifejezést, hogy csak félig sikerült, mert a többi köztisztviselőnek érdeke is azonos az állami tisztviselők érdekével, s mind az a feltétel, mely az állami tisztviselők egyesületét létrehozta, mind fennáll a többi köztisztviselőkre nézve. Már pedig ilyen kisebb vidéki két egy és ugyanazon célért küzdő egyesület egymás mellett erejük kölcsönös megfeszítése és gyöngítése nélkül nem prosperálhat. Ez visszaállapotokra, kölcsönös féltékenykedésre, esetleg civódásra vezetne, a mely nem csak maguk az állami tisztviselőkre, de az egész társadalomra káros befolyással lehetne.

Nem részletezzük a külön, de egy irányba való törekvés következményeit, de őszinte örömről adunk kifejezést, hogy maguk a tisztviselők is belátták, hogy egyesületüket csak úgy fejleszthetik, erőiknek csak úgy nyithatnak nagyobb tért az érvényesülésre, ha az itt működő köztisztviselők minden tagját működésük körébe vonják. Örömmel értesülünk, hogy az állami tisztviselők egyesülete szélesebb alapra fekteti működését az által, hogy kimondotta, hogy az egyesület tagja lehet minden köztisztviselő s így elhagyja a kizáró-

még árnyas pillái sem rebbentek, halgatta társa szenvedélyes szavait, amit most egyszerre megzavart valami Kósa keringődallam. Odafönn az emeleti táncteremben ablakot nyitottak, amelyen keresztül csábitóan kiröppent a pajkos melódia, átszűrődött a vadregényes park lombjai között és belopódzott ide, ahol éppen halálosan találva vergődött a sértett férfiúi önértet.

És ettől a lelkét ringató, halk zenétől önkénytelenül megmozdult a lány, mintha a kijárat felé akart volna indulni, de aztán ismét hozzádólt a szoborhoz és visszasülylyedt az előbbi fáradt lethargiába, csak zárt ajka mosolygott valami ingerlő, vértforraló megvetéssel.

A férfi, kifogástalan estélyi öltözetében, a veranda ajtaja előtt állt, teljesen lehetetlenné téve társnője menekülését. Ez a hatalmas alak szimbóluma volt az erőnek és bátorságnak, minden taglejtése parancs, — egy néma pillantása megfőkezi a dacot és megtöri az akaratot, ha józan! De amint a szenvedély rabul ejti, — meginog, mint égbenyuló királypálma szerelmes szellő ölelésétől, és alázatos, akár egy megvert pástóreb. Semmitől sem fél, csak a szerelemtől, semmitől sem irtózik, csak az asszonycsóktól, — ha azonban egyszer mégis szeret, akkor az eszmény, az imádott nő lábai elé helyezze és rabja legyen végórájáig.

Most úgy áll itt, mint egy rajongó, aki előtt összerombolták a bálványt és a kezei tehetetlenül meg vannak kötözve, — csak kiáltani tud!

Kacagjon! hadd halljam kegyetlen hang-

ját, hiszen a kinjáték pompásan sikerült! Ki adhatta volna Rómeót, ugyan ki adhatta volna természetesebben nálamnál? a veronai troubadour nem érezett forróbban! — Oh én esztelen botor! — vádolta magát rekedt felindulással, — hiszen csak egy vongló koldussziv maradt a színtéren, egy koldus érzékeny szíve, aki a többiek játszó komédiája közben igazán beleszeretett a kacér primadonnába. Mert ön hideg számításal, mint egy barbár tudós, elevenen fölbontolt, hogy hozzáférjen meggyötört szívéhez és kíséreljezen rajta — megfigyelte, hogy a dobbanása hevesebb, a vérkeringése gyorsabb, a léleketvetele fullasztóbb, mint más emberé, — és mikor nevetve belepillantott könyörületet esdő szeméimbe, nem adta meg a megváltó rögtöni halált, — pedig csak szép fejt kellett volna tagadólóg megingatnia. Kegyetlen kejes gyönyörrel nézte, mint vérzem el lassan, kinosan és ott állt mögötte az assistens, egy lányosképű magnásgyerek gyűlölt személyében, aki a szerencsés vetélytárs gunyos szánalmával mosolygott lassu, kinos haldoklásom fölött. Tudja-e, mi lealázóbb ennél? egy megtorlatlanul hagyott arculcsapás! Igen! a rabszolga nagyon magasra merészelt emelni rajongó szemét, egész a dölyfös várur leányának ablakáig, liliomot sejtett a parkányon . . . és rózsatövis sebezte halálra!

Valamivel közelebb lépett néma társnőjéhez, — a lány még mindig mozdulatlanul állt, csaknem beletemetkezve a szoborról aláfutó viráginda rejtékébe, de szenttelen arca mit sem változott, talán még inkább

lagos, dikasztériális „állami“ jelzést. És így van ez helyesen, mert a tisztviselő nem csak tisztviselő, de polgár és a társadalom tagja is. Bármelyik tisztviselő, legyen az állami, vagy közigazgatási, csak egyetlen célt ismerhet, a saját érdekének előmozdítása mellett, a társadalmi közszellem ápolását. Ekként tömörülve nagyobb irányú társadalmi tevékenységet fejtethet ki az egyesület s így a városi, és a vármegyei közéletben sok üdvös cselekmény által érvényesülhet. De maguknak a tisztviselőknek speciális érdekeit is jobban szolgálhatja, tagjait könnyebb és megfelelőbb eszközökkel támogathatja, szóval hivatásának s alapszabályaiban megjelölt céljának jobban élhet.

Ismerje tehát minden tisztviselő kötelességének saját jól felfogott érdekében is az egyesület kebelébe lépni, melynek új alapszabályait a legközelebb tartandó közgyűlés fogja megvitatni, de a melynek tervezetéből már most is csak azt regisztrálhatjuk, hogy az egyesület az új alapszabályok elfogadása s életbeléptetése által a legszebb reményekkel kezdheti meg üdvös tevékenységét tagjai jólétének, az összetartozás ápolásának s az egész társadalomnak javára.

A nép gazdasági oktatása.

Naponként megújuló panaszként olvasható a napilapok hasábjain, hogy a föld népével, a kisgazdával nem törődik senki. A gazdaságtalannak nincs tanácsadója, nincs irányítója, s állítólag ez az oka annak, hogy népünk még most is a régi, elavult, maradi rendszer szerint műveli földjét. Ezért nem bír aztán eleget produkálni: drágán termel, s így az idegen államok termelőivel nem állhatja ki a versenyt.

Sok igaz volt ebben a „szemrehányásban“, azonban szerencsére csak „volt“, mivel a legutóbbi évtized alatt oly lendületet vett a gazdaságtalaj fölkarolása, hogy ez a vád már nem igaz.

A törvényhozó testület maga is belátta, hogy a mi nehezen induló, konzervatív gondolkodású népünknek felülről kell irányt szabni, mivel különben magától nem mozdul. A gazdaságtalannak hathatósabb állami segítségével sikerült odahatni, hogy a kisgazda osztály a nebulósságból kimozdított, noha természetesen még évtizedek öntudatos, kitartó munkája szükségeltetik ahoz, hogy kisgazdánk kivetkőzzenek konzervatív gondolkodásukból.

Ugyanis a magyar kisgazda még most is nehezen akarja elhinni, hogy ő rosszul műveli földjét, gyakran egyoldalú, s a talaj zsaroló művelési módokat alkalmaz. Nem akarok itt mást említeni, csak a tagosítás hiányára s a három nyomású gazdálkodási rendszer hátrányaira mutatok rá, s már is két olyan legyőzhetetlen akadályt állunk szemben, amelynek megváltoztatása nélkül vajmi bajos gyökeres javulást várni mezőgazdaságunk tág mezéjén.

A tagosítás ezer és ezer községben még most sincs keresztül vite, vagy megújításra vár, pedig a hihetlenségig fölpró-

zott kis parcellákat sem eredményesen megművelni, sem azokon rendszeres termelést meghonosítani nem lehet.

A három nyomású rendszer mellett ezer és ezer községben a talaj $\frac{1}{2}$ része évenként bevetetlenül hever, pedig igen kevés értelemmel is belátható, hogy ha a talajnak csak $\frac{2}{3}$ része terem, az bizonyára nem jövedelmezhet annyit, mintha az ugarnak hagyott $\frac{1}{2}$ rész is termelés alá vonatik.

Aki a néppel gyakrabban érintkezik, az nagyon jól tudja, hogy eme hátrányokat az egyes gazda maga is belátja, annak megváltoztatását maga is előnyösnek hiszi, s mégis évek kitaró munkája, a hozzáértők szakadatlan rábeszélése, példanyújtása mind nem elégséges arra, hogy kisgazdáinkat kimozdítsuk az ő tétlenségükből.

S ha mindezeknek okát keressük, rájövünk, hogy a mi kisgazdánk még nincsenek eléggé megérve az ilyes változás szükségességének belátására, nincs elég bizalmuk a vezetőikben és önmagukban, nincs elég tanultságuk arra, hogy az intenzív, kitartó munka hasznát belássák. Különösen a társulás iránt nincs elég érzékük, noha újabb s újabb szövetkezeti eszme áldásos intézményeivel kezdenek lassan megbarátkozni.

Eme nagyobb vállalkozási szellemet, alaposabb kioktatást, saját jóvoltuknak nagyobb fölkarolását akarja a néppel megérteni az újabb mezőgazdasági közigazgatási szervezet. — S miután a fiatalabb, tanulékonyabb, könnyebben irányítható nemzedék hamarabb rávehető az újabb eszmék fölkarolására, azért a népnevelés terén igyekeznek az államhatalom nagyobb hatást elérni, s ezért az utolsó 10 év alatt a népoktatás reformjával akarja a nagyobb eredményeket biztosítani.

Ennek az eszmének a hatása alatt alakították át az ismétlő iskolák szervezete, s ez alapon van reményünk, hogy kisgazdáink lassanként s fokozatosan rávezettetnek, a helyesebb, talajkímélőbb s jövedelmezőbb gazdasági művelési módokra.

A falusi ismétlő iskolák tanrendjébe ugyanis behozott a gazdasági tárgyak t. i. társ, s az elemi iskolákból kikerülő, fejlettebb gyermekeknek tanítatják a helyesebb talajművelés, a tökéletesebb gazdasági eszközök használata, az állatok tenyésztésének racionális módja. Szóval a modern gazdasági ismeretek alapelveit igyekeznek a fogékonyabb fiatal nemzedékkel elsajátítani.

Nagyon természetes, hogy ezek betanítására ki kell képezni az ország elemi iskolai tanítóit, mivel csak akkor képes azt tanítványaival is megértetni.

Igy történt aztán, hogy a tanítóképző intézeteken rendes tárggyá tétetett a gazdaságtan, s eme tárgy tanítására szakemberek lettek a képzőkhöz beosztva.

Az utolsó évtizedben eme tanszékek fokozatosan lettek felállítva s most már minden egyes képzőn tanítatják: a talajművelés, a gazdasági gépészet, a talaj javítás módjai, a talajművelés, a növények termesztése, méhészet, selyemtenyésztés, baromfitenyésztés, a szőlőművelés, tatarozás, rét-művelés, állategészségügy stb.

Évenként néhány száz, gazdaságilag már kiképzett tanító hagyja el a képzőket, kik már a gazdasági ismétlő iskolában tanítani képesek, s kik e mellett a kisgazdáknak tanácsot is tudnak adni a helyesebb gazdálkodásra.

Ugyanilyen módon igyekeznek kiképezni a lelkeseket is, hogy ők lehessenek a népnek a gazdasági dolgokban szakavatott

tanácsadói. Természetesen részint anyagi szükségletek, részint a lelkes és tanító növendékek nagymérvű elfoglaltsága miatt a tanszékek felállítására csak fokozatos lehet, s még a kiképzés sem lehet oly tökéletes, mintha minden intézet teljesen föl lenne gazdaságilag szerelve, s ha nem kellene a növényedek túlterheltsége miatt a tanórák számát korlátozni.

Hogy pedig a már régebben működő tanító kar is képes legyen e téren hivatását teljesíteni, a nagy szünetidő alatt tanítói cursusok lettek életbe léptetve minden földműves iskolánál, s itt 20—20 tanító képezetik ki évenként állami költségek a gazdasági ismétlőiskolai tanítás ellátására. Ez idő szerint 3000—4000 elemi iskolai tanító van e célból kiképezve s lassanként az ország minden egyes népközlőjében szakavatott egyének fogják oktatni a fiatal gazdanevezőket a modern gazdálkodás alapelveire.

Elősegíti az államhatalom a gazdasági ismeretek terjesztését, s a jó vetőmag és tenyészanyag könnyű beszerzését sok más módon, s ez alkalommal csak a földműves iskolák, vancellérképzők, állami-járás- és községi faiskolák, szőlőtelepek szervezését, a háziipari tanfolyamok létesítését említem meg, melyek a kitűzött cél eléréséhez mind hathatósan hozzájárulnak.

Nem feledkeztek meg azonban az intéző körök arról sem, hogy az önműködő kisgazdáknak is módot nyújtsanak a gazdasági ismeretek elsajátítására s e célból kétféle intézményt léptettek életbe.

Téli, midőn a gazdasági munkák szünetnek, a kisgazda ráér egy-egy órára beülni a község iskola termébe, s azért az állam segítségével a gazdasági egyesületek esti tanfolyamokat rendeznek, s itt 20—25 estiórán előadatik a gazdáknak a helyes talajművelés, növénytermelés, állattenyésztés, a gazdasági vonatkozású törvények ismeretése, szóval mindaz, amiről a kisgazdának is tudnia kell, hogy eredményesebben gazdálkodjék.

Más helyeken a téli vasárnap délutánok egy-egy órája használtatik föl hasonló célokra mikor is egy-egy órán a legaktuálisabb gazdasági kérdések ismertetnek a kisgazdák előtt, részint a gazdasági tanszemélyzet tagjai, részint a gazdasági egyesületek titkárai s a nevesebb practicus gazdák által.

Több száz ilyen téli tanfolyam és néhány ezer vasárnap oktatás tartatik évenként az ország minden részében s mozdhatni nem is eredménytelenül. E tanfolyamok december elejétől tartatnak február végéig, vagyis a gazdasági munkaszünetben, s a vasárnap előadások pedig decembertől kezdve aprilis végéig minden vasárnap délután.

Barsvármegye területére alulírott neveztetett ki gazdasági szaktanárnak s 1898 teltől kezdtem meg eme működésemet, s ezóta minden év téli hónapjaiban folyamatosan vannak eme tanfolyamok és vasárnap tanítások.

Hogy a vármegye művelt közönsége ezekről némi tájékozást szerezhessen, s hogy a cikkem elején felhozott „kisgazdákvaló nem törődés“ vádját is megdöntsem, hivatalos kötelességemnek ismerem, eme működésemről röviden beszámolni.

1898/9 telen tartottam Léván 35 előadást, résztvett 2335 egyén, 1899/900 telen tartottam Léván 40 előadást, résztvett 1290 egyén, 1898/9 N. Sallón 5 előadást, résztvett 750 egyén, 1899/900 N. Szecsen 7 elő-

adást, résztvett 437 egyén, 1899/900 telen tartottam N. Sallón 15 előadást, résztvett 901 egyén, 1900/1 telen tartottam Sz. Győrgyön 18 előadást, résztvett 1135 egyén, 1900/1 telen tartottam Léván 9 előadást, résztvett 259 egyén, 1900/1 telen tartottam Új Barson 7 előadást, résztvett 515 egyén, 1901/2 telen tartottam Új Barson 11 előadást, résztvett 1030 egyén, 1901/2 telen tartottam K. Szecsen 7 előadást, résztvett 835 egyén, 1901/2 telen tartottam Óváron 3 előadást, résztvett 225 egyén, 1902/3 telen tartottam Óváron 20 előadást, résztvett 1730 egyén, 1902/3 telen tartottam Léván 1 előadást, résztvett 120 egyén, 1902/3 telen tartottam G. Lőkön 11 előadást, résztvett 950 egyén, 1902/3 telen tartottam V. Ladányban 5 előadást, résztvett 790 egyén, 1903/4 telen tartottam K. Sárón 20 előadást, résztvett 2210 egyén, 1903/4 telen tartottam V. Ladányban 7 előadást, résztvett 800 egyén, 1904/5 telen Váradon 25 előadáson résztvett 1190 egyén, 1904/5 telen tartottam N. Kálnán 17 előadást, résztvett 1290 egyén. Összesen 263 előadáson résztvett 18692 egyén.

Nemely helyen eleinte kissé bizalmatlanul fogadot a nép, s attól félt, hogy a tanfolyam költségeit nekik kell majd megfizetniük, de később, midőn látta, hogy a tanfolyam ingyenes, annak a költségeit az állam fizeti, hasznos, ismeretterjesztő, s népies nyelven megírt gazdasági műveket is százaszámra osztott ki közöttük ingyen, a bizalmatlanság eloszlott.

Elmondhatom, hogy az általam edig fölkeresett községekben mindenütt szívesen meghallgatta a gazdaközönség előadásaimat, pedig sokszor rossz időben, a késő esti órákban tartottam azokat, mikor a napi munkában ki fáradt, eltörődött kisgazdának talán jobban esett volna a pihenés, mint a gyermekek részére készült szűk iskola padokban kucorogva hallgatni az előhozott gazdasági kérdések fejtegetését.

Természetesen a látogatottság mindég az olyan községekben volt a legnagyobb, ahol a lelkes, a tanító és jegyző urak is előttek az előadásokra, mivel a jó példa mindig követőkre talál.

A gazdasági egyesület önműködő, az én részvételem nélkül is — rendezett több helyen vándorelőadásokat, háziipari tanfolyamokat, de ezekről nem én vagyok hivatva ismertetést adni, s így én ez alkalommal csak a saját működésemet terjeszkedek ki.

Midőn most ez alkalommal a gazdasági egyesület intéző tagjainak, a segítségemre közbenjáró lelkes, tanító és jegyző uraknak jóakaró támogatásukért elap hasábjain köszönetemet fejezem ki, egyúttal kiemelem, hogy a meglátogatott községek értelmes, jóindulatú, haladni vágyó kisgazda közönsége valóban érdemes a támogatásra. Azon reményben zárom soraimat, hogy az elhintett mag, ha nem is rögtönösen, de ki fog kelni, s lassacskán tért hódít gazdáink között is a helyesebb, jövedelmezőbb gazdálkodási rendszer.

Léva, 1905 május 1-én.

Bodrogközy Zoltán

m. kir. gazdasági szaktanár

Külömfélék.

— **Vaszary Kolos** hercegprímást, aki Léva város közönségét, leányiskoláinak segélyezésére által állandó támogatásában részesíti, — 50 éves áldozásának évfordulója alkalmából Léva rendezett tanácsú város is üdvözölni fogja. Erre vonatkozólag — mint értesülünk — **Holló Sándor** képviselőtestületi tag, lapunk szerkesztője a következő indítványt terjesztette apr. hó 27-én tartott városi közgyűlés elé: „Magyarország Hercegprímása **Vasary Kolos** Öminenciája — akiben felekezeti különbség nélkül szempontosan az ország tisztelete és szeretete, — május hó 26-án tölti be áldozásának 50-ik esztendejét. A fenköti lelkületű egyházi nemes szívének jóságát közvetlenül árasztotta reánk, — a róm. kath. hívők nagybuzgalma lelkesének, **Báthy László** prépost-plébános ur öngyáságának kitartó munkálkodása által életre hozott leányiskoláink nagymérvű támogatása által. — Öminenciájának évi állandó segélye képesít bennünket arra, hogy Léva közönsége által felekezeti különbség nélkül áldásosan használj polgári leányiskolákat fenttarthatjuk. Ez alapon indítványozom, hogy Léva város közönsége hálájának, határtalan tiszteletének és szeretetének adjon kifejezést s Öminenciáját 50 éves jubileuma alkalmából üdvözölje.“ — Az indítvány egyhangú lelkesedéssel határozattá emeltetett.

— **Fogadalmi ünnep.** Május hó 3-án, szerdán ünnepelték meg Garamszentbenedeken a megyei szokásos ünnepet, melynek megülését elődeink hálából évente szent kereszt felállítására napján a vmegyében 1711-ben dühöngő pestis megszűnésének emlékére szép alapítvánnyal tették kötelezővé. Az ünnepély a főtemplomban 10 órakor kezdődött, honnét szentséggel körmenet indult a hegyesen levő fogadalmi kápolnához; a körmenetet **Báthy László** lévai prépost vezette papi segédlettel. A kápolnában **Borbás László** léceci plébános tartotta az ünnepi beszédet, melyen **Mály László** érzés vonult végig; utána **Báthy László** prépost mondotta a nagymisét az ifjuság magyar éneke mellett. Az ünnepség áldomása **Haiel K. sat.-benedeki** plébános vendégszerető asztalánál folyt le,

uralta az kihívó mosoly. Most azonban ijedten körülnézett.

— Fél? . . . — kérdezte a férfi kegyetlen diadallal, — oh pedig, ha tudná, mennyire irtózom még az érintésétől is! **Ambár a paraszt**, ha megharagszik, nem tekint, vajjon férfi-e vagy nő az ellenfél? — csak az ösztönére meg az öklére hallgat.

A lány észrevehetően összeborzongott, a rémülettel talán segítségért is akart kiáltani — mert makacsul sóltán ajka hirtelen fölnyílt, — de aztán csak kacagás, éles, fagyos kacagás tört ki belőle:

— Fenyegetni merészel? csak nem akar megverni? . . . ah! nyomorult gyávaság!

A férfi homlokán vész hirdetőn megfeszültek az erek, kissé megtámolygott és öntudatlanul fölemelte a kezét, hogy aztán erőltlenül lebecsássa.

— Nem! — felelte rezignáltan, — még megverni se tudnám, annyira megvetem!

— Engem? — jajdult föl most egyszerre a vérig sértett női büszkeség.

— Magát! — mondta meggyőződéssel a férfi. Csodálkozik ugy-e, hogy én, a koldus nem gyémántjának vakító tűzébe kápráztam bele, hanem ragyogó szemébe? csudálkozik, hogy bársonyos kezét nem mertem soha a magaméba szorítani? pedig óhajtottam volna olyan brutális erővel, hogy vér szivárogon a nyomán! És az ajkát, nevető ajkát nem kívántam? nagyon kívántam! megharapni, hogy fájjon és belefuljon ebbe a végtelen csókba! De már megszűnt ez a vad, szenvedélyes szerelem, csak *undorodom!*

Most megmozdult a lány imponáló határozottsággal, szilárd léptekkel indult a kijárat felé, — és egy tekintettel az állatszéditők delejes tekintetével, amitől még a királytigris is meghunyászkodik, — szabad utat parancsolt. E pillanatban azonban, mint egy halk végsohaj, oly megindító hangot adott az eltiport kis selyemlegyző a béli cipők alatt, — a büszke nőalak lehajolt, hogy fölemelje, de a férfi, aki néhány perc előtt még arra is képes lett volna, hogy egy védtelen nőt megüssön, — a szalonember udvariasságával megelőzte. E hirtelen mozdulat alatt kezők véletlenül érintkezett, — ettől megremegett a hatalmas férfialak és a legyező visszaesett a földre.

— Így taposott el engem is! — mondta aztán, de már csendesebben, valami olyan, megható szomorúsággal, mint aki belefáradt már a zokogásba. Nekünk, a nép koldus gyermekeinek, még van szívünk, hogy érezzük vele a fájdalmas megaláztatást, — van önértetünk, hogy legyen mivel játszani az uri kedvtelésnek, — lelkünk telve a fehér gyantlanság drága kinoséival — és szeszélyes hölgyek merő analomból feléje nyújtják vandál kezüket, hogy megfosszanak tőle. Itt a'lok üresen, siváran, hit és remény nélkül, multam ijesztő, sötét árny, jövőmnek nincs többé életcélja és ez átkozott jelen elől vajjon hová? . . . merre meneküljek?

Mint egy hangos, sziverteszkedtető jajszó, mikor rácsukják a koporsófedeleket valakire, akit az életünkön is jobban szeretünk, — olyan volt ez a fölkiáltás. A lány hideg

arca egyszerre lángbaborult, most már nem a szinpadí pöz kedveért hátrált vissza a szoborhoz, hanem, hogy megtámaszkodjék roskadó alakja; és megbüvölve nézte ezt a félistent, aki sokkal impozánsabb volt fájdmábar, mint haragjában.

És a gögös asszonysziv túláradt még eddig ismeretlen gyönyörűséggel, — ölélsre vágyott, az ajka szomjas lett, a szemekbe könnyek szöktek, s egyszerre, mintha hipnotizálva lenne, kitérte fedetlen hófehér karjait és vérpiros ajkát csókra kínálva odahanyaltott a férfi lábai elé.

A férfi pedig, a meggyötört, hatalmas ember most végre elnevette magát, nevetett úgy, mikéant az eszeveszettek, akik hirtelen belebőrülnek valami váratlan boldogságba, — még mindig nevetett, a leány, a büszke leány még mindig ott térdelt előtte a megtért Istentagadók áhitatos alázatával, — és akkor társa félreállt végre a veranda ajtaja elől, — szabad utat engedve.

— Bocsánat! — mondta ezenközben komolyan, — kegyed megtévedt. Ez már nem az én jelenetem, hanem a *méltóságos* partneré! — és discretén elfordult, amíg a halk selyemsuhogás el nem árulta, hogy a színtér üres.

Akkor fölemelte a kis legyezőt — és egy kémozdulattal, mintha a Flóra szobrot simogatta volna, — kiölte a villanyfényt, összecusokta a függönyszárny részét, hogy a verandás magányban beletemette arcát abba az illatos kis legyezőbe, — és mialatt szerelmes hévvel csókolta — lassan megeregett a könnyei . . .

Az alispánt, ki az nap temetésén volt, Bodó János megyei főjegyző helyettesítette a megyei tisztikar több tagjával.

Áthelyezés. A helybeli honvédtisztikar egyik igen rokonszenves tagja, Unzei Gyula m. kir. honvédtábornagy távozik körünkől, Kolozsvárra helyezték át. Bizonyosan jól fogja magát érezni ott a szebb és nagyobb városban, de az arany ifjúsága érzékenyen fogja nélkülözni jó kedélyű tagját, a mulatságban pedig hiányozni fog egy fáradhatatlan, mindig jóízű táncos gavallér.

Barsvármegye törvényhatósági bizottsága 1905 évi május hó 11-én délelőtt 11 órakor Aranyosmaróthon, a vármegye székháza nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozata a következő: 1. A törvényhatósági távbeszélő építési költségeinek fedezésére felveendő 150,000 korona törlesztéses kölcsönről szóló kötelezvény jóváhagyása. 2. A belügyi kormány leirata a bars megyei népnevelői egyesületi tagjainak fuvardíjáról szóló szabályrendelet tárgyában. 3. A vármegyei díjnyok napidíjainak megállapításáról szóló szabályrendelet kihirdetése. 4. Mahács Pál felsőháromi körjegyző felelőssége a jegyzői nyugdíjválasztmány határozata ellen. 5. Hízér község határozata 6500 korona kölcsön felvétele iránt.

A lévai nőegylet f. hó 8-án délután 3 órakor a Stefánia árvaház helyiségében rendes közgyűlést tart. Tárgy: 1. a választmány jelentése s ezzel kapcsolatos ügyek. — 2) az 1905. évi költségvetés megállapítása. — 3) lemondás folytán a pénztárosi állás betöltése. — 4) tiszteletbeli tagok választása. — 5) esetleges indítványok.

A bars megyei gazdasági egyesület f. hó 15-én, vasárnap d. e. 10 órakor, Léván a városi háza nagytermében közgyűlést tart. Tárgyai: 1. Elnöki jelentés az egyesület 1904. évi működéséről. 2. Zárószámadás és vagyonszámla bemutatása és a felmentvény megadása. 3. Ifj. Pálincsk István volt nagybirtokos gazdának 1904 évi zárószámadása. 4. Folyó ügyek és indítványok. A közgyűlést 9 órakor választmányi gyűlés előzi meg. Egyesületi tagokat és érdeklődőket is szívesen lát az elnökség.

Bajcsák János, lévai adóárnok tiszteletére azon alkalomból, hogy ez idén töltötte be állami szolgálatának 30-ik évét, hivatalársai és tisztelői tegnap a Schmidt-féle vendéglőben társas vacsorát rendeztek, melyen körülbelül 70-en vettek részt. A végig emelkedett hangulatú estén számos szép felköszöntővel üdvözölték a közügynek szentélyét, kívánván, hogy teljes szolgálatát után még ugyanannyi évig boldogan, friss egészségben élvezhesse a jól megérdemelt nyugalmat.

Halálozók. Burgyel Jánosné, szül. Cserynászk Janka folyó hó 1-én reggel 2 órakor életének 27-ik, házasságának 6-ik évében hosszú szenvedések és a halotti szentségek ajtatos felvétele után Kis-Köszmályon elhunyt.

A lévai áll. tisztviselők egyesülete folyó hó 10-én szerdán délután 6 órakor a városi háza nagytermében tartandó közgyűlésen tárgyalja „A lévai tisztviselők egyesületének” alapszabály tervezetét. A kibővített egyesület célja minden tényleges szolgálatban álló, vagy nyugdíjazott állami, közigazgatási, közlekedési, közoktatási és magánintézet tisztviselőt egy táborba toborozni, hogy így egyesült erővel a tagok társadalmi, anyagi és szellemi érdekeit helyi intézmények alakításával és más elérhető kedvezmények kieszközölése által előmozdítsa.

Kaszinó estély. Folyó hó 27-én felolvasó estély lesz a kaszinóban. Dreyschok Sándor, az oroszokai cukorgyár igazgatója mutatja be utazásai közben felvett remek felvételeit, megfelelő magyarító szöveggel. Ez uttal Bosznia, Hercegovina és Dalmácia nevezetességeit mutatja be. Széles körben ismeretes a kiváló műbarát és műkedvelő ez már előre is biztosított arra, hogy az estély élvezetes és látogatott lesz.

A fehér zászló. Mult vasárnap, vagyis április hó 30-án kapták meg a garamkelecsényiek, meg a szőlősi utólagosan a fehér zászlót a lévai választó polgárok — pártállásbeli külömbőség nélkül való — áldozatkészségéből. Délután 5 óra előtt volt a gyülekezés a városi háza előtt, ahol az előre megjelent keszi rezes banda január 26-iki büszkséggel harsogtatta a Kossuth-nótát. Hosszú kocsisorral indult meg a menet, biztosság okáért két ünnepi ruhás kelecsényi lányka ült a fehérzászlós kocsi. A Koháry utcán a szőlősi zászló kísérete csatlakozott a menethez. A gyalog publikum közelében a kocsisorral haladt, míg lépésben mentek, de később okosan keresztül vágott a réteken a diadalo Kelecsény felé. Sok hosszú vezetett természetesen a minden eszményekért őszintén lelkesedő, az élet gorombaságai által még le nem szereltetett tanuló ifjúság... A Kelecsénybe forduló uton lovas legények várták a menetet, meg két piros posztag tót leány, koszorúkkal kezükben, s bár minden kocsin ülők szívélyesen invitálták, ők mégis az ártatlanság igaz őszintével arra a kocsira ültek fel, melyen Levatic Gusztáv és dr. Kmoskó Béla foglaltak helyet. A kesziak megint harsogtatták a trombitát, úgy hogy a tiszteletképpen előre vágató kelecsényi kocsikból kettő bele is fordult az árokba, de hát ez is emelte a pompát, baj pedig nem történt. A község-háza előtt már akkor előre rengeteg

néptömeg helyezkedett el — bucsu napja lévén, sokan voltak a közeli vidékről — ahol a küldöttség is megállapodott. A félkörben sorakozott mindkét nembeli iskolás gyermekek derék tanítójuk vezetése alatt szépen, tiszta magyarsággal kezdték el a himnuszot. Az ének után Levatic Gusztáv szép beszédben mondta el az ünnepély jelentőségét; a hallgatóság helyesen alkalmazott éljenzése bizonyította, hogy meg is értették. Majd dr. Kmoskó Béla beszélt, hogy ez a fehér selyem zászló — melyen felirat nincs, csak a minden magyar embernek kedves évszám — a mult diadaljelvénye, s a jövő hűség záloga. Az öregek kedvéért Tokody István tótlatolmácsolta az elhangzott eszméket. A zászlót Szlusi József úr vette át köszönő szavakkal; Melicher János kelecsényi lakos mondott igen ügyes, tartalmas beszédet, igértvén, hogy nemcsak ők, de gyermekeik, és unokáik is kitarannak a zászló mellett, hiszen ott fog lebegni előtük mindig, az Isten házában... Az iskolás gyermekek, de meg az öregek is befejezésül elénekelték a szózatot. A lévaiak még körülnéztek az ünnepi hangulatú faluban, gyönyörködtek ifjúság táncában, azután megindultak a másik zászlóval Garam-Szőllős felé. Ambátor vastag és sűrű cseppekben esett az áldásos tavaszi eső, azért a helybeli rezes banda itt is kivonult a község elé, innét kísérve be a diadalmi jelvényt. Az emeletes — leendő iskolaépület előtt állapodott meg a menet: dr. Kmoskó Béla magyarul, Vlček ügyvédjelölt tótlat beszélt a néphez, buzdítván a magyarságból való kitartásra és egyetértésre. Talpraesott magyarérzésű tót beszédet mondott Domin István szőlősi polgár: az Uristen árássa el a magyarok királyának szívét égi malasztjával, hogy adja már meg a nemzetnek azt, amit kíván. Végül a zászlót átvevő ifj. Chebo János köszöntö meg a küldöttség hazafias fáradozását. A himnusz elénekéléssel végződött az ünnepély. Minden egyebektől eltekintve, a magyar nemzeti eszme hódított e napon, annak volt ez a diadal ünnepe. Tiszta tót ajku községben ujongva, áhitattal fogadják a zászlót, melyen 1848 van arannyal hímözve. Le a kalappal...

A „János Vitéz” története. Tudvalevő, hogy ennek a diadalmas szindarabnak forrása Petőfi elbeszélő költeménye. A költő 1844-ben írta, mikor még szerény segédszerkesztő volt a Pesti Divatlapnál, Vahot Imre mellett. Egy lépcsőház alatti kis sötét szobácskában lakott — amilyenekben ma a vobház mesterek laknak — és ott pipaszó mellett néhány estén elkészítette a „Kukoricza Jancsi”-t, mert eredetileg ez volt a címe, s csak a kiadó kérelmére változtatta meg, hogy hangzatosabb legyen. Jellemzi az akkori irodalmi viszonyokat, hogy Petőfi fűhöz-fához fordult, kiadót keresett a költeménynek, de senki sem vállalta el, pedig csekély 50 forintért kialsát. Emiatt nagyon busult, a mit észrevevén a gazdája, Vahot Imre, megtudakolta okát, selolvasván a remek költeményt, adott érte Petőfinek 100 forintot, „hogy a tudatlan kiadókat megsegényenítse.” A 100 forintokat a költő az akkor már igen rossz anyagi helyzetben levő szüleinek küldte el, akik erre feljöttek Pestre, hogy meglátogassák jó utra tért fiukat. Az öreg Petrovics könnyek között ismerte be, hogy mégis csak ér valamit a Sándor mestersége, ha egyszerre ilyen „nagy” pénzt fizetnek neki. Szegény jó Petőfi, ha tudta volna, hogy milyen aranybánya lesz az ő szerény Kukoricza Jancsija — másoknak.

Jutalomjáték. Aldory Lászlónak, szintársulatunk egyik legtürekevőbb és legtehetségesebb tagjának, ki különböző szerepeiben e rövid időny alatt is oly sok kellemes perccel szerzett közönségünknek, kedden, folyó hó 9-én lesz jutalomjátéka, mely alkalommal Eysler gyönyörű zenéjű operettje: „Vándorlegény” kerül színpadra. A címszerepet a jutalmazandó fogja játszani. A szép zenéjű és erkölcsi tekintetben is kifogástalan darab iránt már most is élénk érdeklődés mutatkozik. Esztergomból már eddig is sok jegyet rendeltek Aldory hívei.

A Verébelyi kerületi fogyasztási és értékesítő szövetkezet, mely f. év február 12-én alakult, Lulicsek Izidor eszperplebános, Necsey József postamester, Urge József ügyvéd-segéd, Schvarba István jegyző, Matuska János és Busovszky János igazgatósági tagok vezetése alatt a napokban törölt cégjegyzés után május elején megnyílt. A szövetkezet mindenben központ akar lenni a verébelyi kerületben. Így támogatta a kerület is. Elsőrendű áru, szerény árak, szak-képzett üzletvezető, teljesen új és nagy boithelyiség (a község-háza közelében) várják a már eddig 1500 fogyasztó embert képviselő részvényesek támogatását és ujak hozzájárulását. A szövetkezet mindenkinek akar áru: innen 5 koronára tette részvényét, hogy a legszegényebb is lehessen tagja és minden szükségletet akar tagjainak adni; természetesen fokozatosan és fogyasztás szerint. Italmérésre a hozzájárulási engedélyt a község képviselőtestülete és előjárósága megadta.

Színház.

Szombaton, április hó 29-én fel-emelt helyárrakkal, de azért igen nagy közönség előtt játszották, a fővárosban oly igen kedvelt „János vitéz” című daljátékot. A ki a költőkirály eredeti, örökszép költői mesé-

jét olvasta, az bizonyos csalódást érez az abtől alkotott eme darab megtekintése után. Sok gyönyörű költői részlet kiesett, a cselekvény logikája is gyöngébb itten; amit a szerzők adtak hozzá, az bizony gyöngye dolog. A befejező rész ér valamit, ami az eredetiben nincs meg. De azért így is kedves, szép darab ez, amint ez a közönség rokonszenve is igazolja. Természetesen sokat lendít rajta a milieu, a díszlet, a machinatio, no meg a kedves zenei tartalom. Vidéki színpadon meg épen ezek hiányosak s ha az előadás mégis sikerült, az a szereplők érdeme. Igen kedves volt az első felvonásban Iluska és Jancsi (Rózsahegy Sárka és Balla Mariska) jelenete; ez különben az egész darab fénypontja, ami szerkezeti hibának is mondható. Iluska megjelenése, magatartása pompás volt, hangja ugyan gyöngye, de ez nem ellenkezik szerepével, sőt elegendő is lett volna, ha a karmester agyon nem zongorázza. Figyelembe vehető, hogy a közönség nem az ő bravuroz zongorázásáért megy a színházba. Balla Mariska kedvesen, tisztán csengőn énekel. Jól játszott Olané (a gonosz mostoha) és mint rendesen, Aldory (Bagó), ámbár az első előadás alkalmával hangja nem érvényesült eléggé, de annál inkább a következőkben, különösen a keddi előadásban, amelyen az összjátás is tökéletesebb volt és Aldory igen szépen énekel. A szép számú közönség teljes elismeréssel adózott. Úgy tudjuk, hogy a fővárosi előadásban Bagó, cigánylegény, aki nem is igényelheti azt, hogy őt Iluska szeresse, itt meg igen rokonszenves alakká tette Aldory, akibe Iluska bátran beleszerethetett volna; ez tehát a darab lélektani igazságát zavarja, jóllehet az alakítás magában igen szép volt.

A műsor különben a következő volt: vasárnap (apr. 30.) délután ifjúsági előadásra „II. Rákóczy Ferenc fogsága” Szigligeti ezen igen kedvelt történeti színműve, este ismét emelt helyárrakkal „János vitéz”. Hét főt „Hajdúk hadnagya”, kedden rendez helyárrakkal „János vitéz”. Szerdán legényegyleti műkedvelők közreműködésével „A gyimesi vadvírg”-ot adták. Szerepeltek Behula Béla (Imre), Horváth Gyula (Törpe Csura) és Máthé Lajos (Bigyó), Fábrián Géza (1-ső vőfély). Úgyesen mozogtak a színpadon, mindenesetre jobban tudták szerepeiket, mint a hivatásos színészek. Különben az ilyen vegyes játék jobban érvényesült volna vasárnap.

Csütörtökön az „En, te, ő.” című francia operette — ford. Heltai Jenő — került színpadra. Nem érdemes a darabbal foglalkozni; azt lehet csodálni, hogy akadt magyar ember, aki az ilyen üres trágárságot magyarra fordítja. Pénteken ismét „János vitéz” teljesen szufolt terebben félhelyárrakkal, ebből kifolyólag szalonna nélkül. Tegnap este pedig a „Fecskek” című ügyes operettet adták kis számú közönség előtt.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.

1905. évi április hó 30. tól május hó 7-ig.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Zsiák Anna	fiú	István
Sáfár György Szalma Anna	leány	Aranka Ilona
Hribik Ferenc Szabó Ilona	fiú	halva szül.
Cseh János Ondrejka Erzsébet	fiú	László

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
ifj. Pisky János Jegyernik Margit	róm. kath.

Halálozások.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Szabó Vilma	10	agyhártya lob
Weisz Ferdinand	93	végelgyengülés

Lévai piacziárak.

Bovátvezető; Kónya József reudörkapitány.

Buza m.-mászánként 17 kor. 40 fill. 17 kor. 80 fill. Kétszeres 15 kor. 60 fill. 16 kor. 20 fill. — Rozs 14 kor. 60 fill. 15 kor. 20 fill. — Arpa 14 kor. 20 fill. 14 kor. 80 fill. Zab 15 kor. 40 fill. 15 kor. 60 fill. — Kukoricza 17 kor. 20 fill. 18 kor. 40 fill. Bab 26 kor. 20 fill. 26 kor. 80 fill. — Lenese 27 kor. 40 fill. 28 kor. 40 fill. — Köles 9 kor. 80 fill. 10 kor. 60 fill.

Vetőmagvak 100 kilónként Budapesten. Vörös here 120—140 kor., Luczernamag 86—110 kor. Muharmag 32—33 kor. Büköny 22—24 kor. Baltacim hámozott 74—80 kor. nem hámozott 28—30 kor. Répam ipr. 84 kor., nem impr. 72 kor.

Nyiltér. Eladó ház.

Koháry utca 3 számú ház szabadkézből eladó, 4 szoba 1 konyha kamra pince, folyosó.

280/1905 végrh. sz.

Árverési hirdetemény.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a lévai királyi járásbírórság 1905 évi V. III/1 sz. végzése folytán Dr. Weisz Sándor ügyvéd által képviselt Wünschbach Zsigmondnál fe lperes részére Kohn S. Nándor alperes ellen 630 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt-kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglat és 669 kor. becsült ingóságokra a lévai kir. jbiróság 1905 V. III/2 számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, Csatán leendő megtartása határidőül 1905 évi május hó 10 és következő napjának délelőtt 8 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglatalt butorok, bolti áruk, felszerelések és ágyműek s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelést megelőző kiégítettéshez jogot tartanak hogy mennyiben szükrre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdeteménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Léván, 1905. évi április hó 25.

Karácsonyi Pál

kir. bírósági végrehajtó.

Fiatall, oklev. képzettséggel bíró keresztény

nevelő

ki zenét (hegedű és zongora) valamint művelési festést is szívesen tanít állást keres.

Cím e lap kiadóhivatalában.

Gyöngyvirág-creme és szappan arczra, kézre legjobb, teljesen ártalmatlan szér.

1 tégely ára 1 korona. — Szappan 80 fillér.

BOLEMAN gyógyszerárban Léván.

Egy jól betanított

fekete rigó

eladó. Négy ismert nótát kifogástalanul elfűtүүл ára 20 korona.

Cím e lap kiadóhivatalában.

UJ! UJ!
COOK & JOHNSON
amerikai szabadalmazott tyukszemgyűrűje.

A jelenkor legjobb és legbiztosabb szere, nagyszerű hatással és azonnal csillapítja a fájdalmat. — Kapható az ország minden gyógyszerárában. — 1 drb. borítékban 20 fill. 6 drb. kartonban 1 kor., postai küldés esetén 20 fillérrel több. — Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszerár Budapest, VI. Király-utca 12. — Központi raktár Magyarország-Ausztria részére: „A samaritanushoz”, Gráo.

Szél hajtó, görcs-csillapító

hódzsir-csöppek.

Étvágyat elősegíti és az emésztéshez szükséges háziszer.

Ára tvegenként 1 korona

Két üvegnél kevesebb (2,50 kor. utánvétel) postán nem küldetik. Beszerezhető:

BITTNER GYULA gyógyszerárban Gloggnitz. (Alsó-Ausztria).

Erzsébet királyné-

sorsjegyek eladásával foglalkozó

ÜGYNÖKÖK

magas jutalékkal felvétetnek. Ajánlatok intézendők FISCHER és RIESZ bankház Budapest, Erzsébet-körut 9.

Kávé.

New-Cuba kávé	1.60
Jamaikai legfinomabb	2.20
Kuba legfinomabb	2.20
Ceylon legfinomabb	2.10
Ceylon finom	2.—
Portorico finom, és Cuba	1.60 2.—
Gyöngy legfinomabb	2.— 2.20
Mooca legfinomabb	2.20
Arany Jáva legfinomabb	2.20
Brazíliai legfinomabb	1.60
Brazíliai II. rendű	1.30
Cuba pörkölt	2.— 2.40
Hungária kávé	1.20
Örötl kávé	1.—

Kapható:

Kern Testvéreknél, Léván.

G-Berzence-Léva-Léva-Csata-Parkány-Nána				Parkány-Nána-Csata-Léva-Léva-Gr-Berzence			B-Gyarmat-Parkány-Nána és vissza			Érsekújvár-Kis-Tapolcsány és vissza						
Gr-Berzence ind.	545	12 ³⁰	600	Budapest ind.	145gy.	1030sz.	720gy.	B-Gyarmat ind.	305	8 ¹⁵	227	Érsekújvár ind.	440	9 ³⁰	350	816
Jánna . . .	551	12 ³⁸	608	Bécs . . . ind.	940sz.	1055sz.		Dejtár . . .	334	8 ³⁹	252	N-Sarány . . . ér.	501	9 ⁵⁴	410	836
Saskó-Váralja	*600	12 ⁴⁹	619	Parkány-Nána ind.	418	535	855	Ipoly Vecze .	*350	*855	*309	Nagy-Surány ind.	509	9 ⁵⁶	415	846
Gr-Szt.-Kereszt	607	1 ⁰⁶	641	Köhid-Gyarmath	435	552	912	Drégely-Palánk	406	9 ¹⁰	323	Zsitva-Födemes	522	10 ¹⁰	427	858
Geletnek-Szklénó	624	1 ²⁶	704	Kéménd . . .	450	607	927	Ipolság . . . ér.	425	9 ²⁸	342	Mánya . . .	538	10 ²⁸	441	912
Szénásfalu-Vichnye	630	1 ³⁴	715	Bény . . .	502	619	939	Ipolság . . . ind.	437	9 ³⁶	350	Vajk . . .	557	10 ⁴⁹	458	929
Zsarnóca	649	2 ⁰⁰	747	Csata . . . ér.	515	631	951	Visk . . .	502	9 ⁵⁷	412	Verebély . . .	618	11 ¹³	518	949
Zsarnóca-Fürészán.	*654	*2 ⁰⁵	*752	Csata . . . ind.	538	639	1001	Szakállos . . .	522	10 ¹⁶	432	Zsitva-Ujfalu .	630	11 ²⁶	529	1000
Garamrét	700	2 ¹²	759	Oroszka . . .	546	647	1009	Bél . . .	*532	10 ²⁷	445	Taszár . . .	646	11 ⁴⁸	545	1016
Rudnó	710	2 ²⁸	820	Garam-Damásd	556	657	1019	Ipoly-Pásztó .	547	10 ⁴³	502	Aranyos-Maróth	704	12 ⁰⁷	558	1029
Ujbánya . . .	716	2 ⁴⁰	813	Zseliz . . .	608	709	1032	Zalaba . . .	604	11 ⁰⁰	519	Kis-Tapolcsány	715	12 ¹⁹	608	1039
Bars-Berzence 6. órh.	724	3 ⁰⁰	853	Nagy-Salló . . .	636	736	1100	Csata . . . ér.	617	11 ¹³	532					
Gr-Szt.-Benedek	745	3 ¹¹	*916	Alsó Váradi . . .	653	753	1117	Csata . . . ind.	656	11 ¹⁸	548					
Kovácsi . . .	755	3 ²²	927	Nagy-Szece . . .	700	800	1124	Parkány-Nána	749	12 ¹²	705					
Nagy-Kozmály	804	3 ³⁶	943	Léva . . . . . ér.	710	810	1134	Vissza.								
Léva . . . . . ér.	819	3 ⁵³	1000	Léva . . . . . ind.	725	820	1210	Parkány-Nána ind.	855	418	535					
Nagy-Szece . . .	940	4 ¹⁴	510	Nagy-Kozmály	749	838	1222	Csata . . . . . ér.	951	520	631	Vissza.				
Alsó-Váradi . . .	948	4 ²⁶	523	Kovácsi . . .	759	846	1232	Csata . . . . . ind.	1008	543	650					
Nagy-Salló . . .	1010	4 ⁴⁷	546	Gr-Szt.-Benedek	819	904	1253	Zalaba . . .	1023	557	704					
Zeliz	1033	5 ⁰⁸	608	Bars-Berzence 6. órh.	*810	*910	*106	Ipoly-Pásztó .	1047	615	724					
Garam-Damásd	1045	5 ²⁰	620	Ujbánya . . .	854	925	126	Bél	1059	*624	*734	Kis-Tapolcsány	513	836	413	807
Oroszka . . .	1055	5 ³⁰	631	Rudnó . . .	905	930	133	Szakállos . . .	1118	640	750	Aranyos-Maróth	525	851	423	828
Csata . . . . . ér.	1102	5 ³⁷	638	Garamrét . . .	917	941	145	Visk	1138	655	808	Taszár . . .	555	910	435	847
" . . . . . ind.	1118	5 ⁵⁷	656	Zsarnóca-Fürészán.	926	947	154	Ipolság . . . . . ér.	1205	716	830	Zsitva-Ujfalu .	559	928	450	910
Bény	1131	6 ¹⁴	709	Zsarnóca . . .	954	1000	209	Ipolság . . . . . ind.	1211	720	841	Verebély . . .	609	954	509	940
Kéménd . . .	1142	6 ²⁹	720	Szénásfalu-Vihnye	1012	1013	228	Drégely-Palánk	1236	739	908	Vajk	619	1007	519	957
Köhid-Gyarmath	1155	6 ⁴⁶	733	Geletnek-Szklénó	1033	1019	235	Ipoly-Vecze . .	1251*	*751	*920	Mánya	635	1054	535	1027
Parkány-Nána ér.	1212	7 ⁰⁵	749	Garam-Szt.-Kereszt	1108	1037	301	Dejtár	115	809	939	Zsitva-Födemes	649	1054	549	1051
Budapest felé . ind.	1237gy.	825gy.	827gy.	Saskó-Váralja	1118	1044*	310	B-Gyarmat . . .	145	833	1003	Nagy-Surány . . . ér.	700	1109	600	1108
" . . . . . ér.	344sz.	945gy.	840sz.	Jánna	1129	1053	320					" . . . . . ind.	710	1115	615	1113
Bécs felé . . . . . ind.	259gy.	1209sz.	940gy.	Gr-Berzence . .	1137	1100	328					Érsekújvár . . . . . ér.	730	1135	637	1136
" . . . . . ér.	630gy.	632sz.	1105sz.													
			838gy.													
			1140sz.													
			1206gy.													
			555sz.													

A fekete vonallal aláhúzott számok az esti 6 órától reggeli 6 óráig terjedő időt mutatják.
gy = gyorsvonat; s = személyvonat.
*jelzettek feltételes megállás.

HIRDETÉSEK.

Oriási szerencse Töröknél!

Felülmulhatlan

az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 19 millió koronánál több nyereményt fizetünk ki nagyrabecült vásárlóknak; egyedül az utóbbi 6 hónapban a 2 legnagyobb nyereményt, és pedig:

a **602,000** koronás nagy jutalmat a **98 924** sz. sorsjegyre,

a **400,000** kor. legnagyobb főnyereményt a **83.451** sz. sorsjegyre, továbbá **110.000. 80.000. 70.000. 60.000. 25.000. 20.000** több **15.000, 10.000** koronás és ezeken kívül még sok egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legerődusabb osztálysorsjátékban vegyen részt és rendeljen nála egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 16. magyar osztálysorsjátékban **110.000** sorsjegyre ismét **55.000** pénznyeremény jut és összesen **14 millió 459.000** korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Legnagyobb nyeremény esetleg **1.000.000** korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyer. **400.000 200.000. 2 á 1000 000, 1 á 90 000. 2 á 80.000, 1 á 70.000. 2 á 60.000, 1 á 50.000, 40.000, 5 á 30.000, 3 á 25.000, 8 á 20.000, 8 á 15.000, 36 á 10 000** és még sok egyéb nyeremény.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy kor. 3.
1/2 " " " 3. — " " 6.— 1/1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése** ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

f. évi május hó 15-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a szerencseszámok gyorsan elfogynak.

TÖRÖK A. és TÁRSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruhánk osztálysorsjáték-üzletel:

Központ: Teréz-körut 46a. I. fiók: Váci-körut 4a.

II. fiók: Múzeum-körut 11a. III. fiók: Erzsébet-körut 54a.

Névjegyek, meghívók és eljegyzési-kártyák

legdiszesebb kivitelben

készítettnek

NYITRAI ÉS TÁRSANÁL Lévan.

Nyomatott Nyitrai és Társa könyvnyomdájában Lévan.

3165/1905 szám

Pályázati hirdetmény.

A vármegye tulajdonát képező lévai közkórháznál lemondás folytán üresedésbe jutott igazgató főorvosi állásra pályázatot hirdetek. Az igazgató főorvost a vármegye főispánja fogja az 1876. évi X.V. t. cz 66 § alapján kinevezni.

Ezen állás javadalma évi 1200 korona fizetés. Az orvosi magángyakorlat meg van engedve.

Pályázni lehet pályázati kérvény benyújtásával, vagy személyes szóbeli jelentkezés után.

A pályázati kérvény, melyhez az 1883. évi I. t. cz. 7 §-ának II. részében megkivánt elméleti és gyakorlati képzettséget igazoló okmányok csatolandók, a vármegye főispánjához címzendő s folyó évi május hó 20-ig bezárólag nálam nyújtandó be. Ugyanazon nalam, ugyanazon napig, a szükséges okiratokkal személyesen is jelentkezhetnek a pályázni óhajtok a pályázás céljából.

Az 1876. évi XIV. t. cz. 63 §-ának rendelkezéséhez képest a kórházgyakorlatuak, a műtői képesítésnek, ugyszintén a kórodás tanársegédi szolgálatnak kimutatása, az illetőnek más pályázó felett előnyt biztosít.

A pályázati kérvényt az, ki valamely nyilvános közkórház szolgálatában már áll, az illető kórház felettes hatóságánál, aki eddig nyilvános kórháznál vagy hatóságnál nem állott szolgálatban, azon törvényhatóság első tisztviselőjénél nyujtsa be, amely törvényhatóság területén állandóan lakik.

Aranyosmaróth 1905. április 14.

Simonyi Béla
alispán,

Lévai Kereskedelmi Bank R. T.

Van szerencsédnek a t. közönség tudomására juttatni, hogy **betéteket** jelenleg

4 1/2 % -nyi kamatoztatással

vesszük át.

A legelőnyösebb feltételek mellett számítolunk le váltókat adunk előlegeket értékpapírokra, ingatlanokra törlesztéses kölcsönöket adunk, vagy fennálló tartozásokat convertálunk. Vesszünk és eladunk értékpapírokat, külföldi pénzeket

A t. közönség szives bizalmát és megbízásait kérjük.

LÉVAI KERESKEDELMI BANK R. T.

Hirdetmény.

Ezennel közbírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**XVI. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizagálták, azok a tőárosítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1905. május 25. és 26-án** tartatik meg A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől.) — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1905. évi április hó 30-án.

Magy. Kir. Szab.

Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Gr. Teleki. Hazay.